

Zelkova serrata

Het natuurlijk verspreidingsgebied van *Zelkova serrata* ligt in Japan, Korea, Centraal- en Oost-China. De boom is door de grote botanicus, officier, arts, ontdekkingsreiziger, verzamelaar etc. Philipp Franz Von Siebold (1796-1866) in Nederland geïntroduceerd.

Met name in Japan komen heel grote makkers van deze boom voor, tot wel 35 meter hoog. In cultuur blijven de bomen beduidend kleiner, tot ca. 20 meter hoog, met in de jeugdfase een brede, vaasvormige of schermvormige kroon die op oudere leeftijd afrondt. Van nature vertakt de boom snel op een korte stevige stam met meerdere zware gesteltakken. De daaraan groeiende onderste takken zijn wat doorhangend, de takken daarboven vrijwel horizontaal afstaand en de bovenste takken in de kroon schuin opgaand. De kroon is dicht vertakt met de daarbij behorende twijgen. De stamschors is grauwgrijs en glad met oranje-roze lenticellen, later in kleine platte schorsplaatjes afschilferend, waardoor de oranjebruine bast vlekkelig zichtbaar wordt. De twijgen zijn dun en roodbruin, later grijsbruin van kleur met kleine opliggende lenticellen. De langloten aan de top zijn overhangend. De knoppen zijn afstaand, rond tot eivormig en bruin van kleur, vaak met zijn tweeën bij elkaar. Het blad van deze makker is lang eivormig tot lancetvormig, 5 tot 10 cm lang, aan de langloten wel tot 12 cm lang en 3 tot 6 cm

breed. De bladtop is lang toegespitst en heeft een ietwat scheve bladvoet, die afgerond tot zwak hartvormig is. De bladrand is zoals de soortnaam ook aangeeft, *serrata* = gezaagd, en in dit geval scherp gezaagd met enkelvoudige en toegespitste tanden. Het blad heeft tien tot zeventien paar nerven; het bladoppervlak is donkergroen en verkleurt in de herfst schitterend naar bronsrood, rood en oranjegeel, schitterend! *Zelkova* is eenhuizig en heeft eenslachtige onopvallende bloempjes, die in april-mei tegelijk met de bladontwikkeling bloeien. De boom is zoals gezegd verwant aan de iep, maar verschilt hiervan onder meer doordat de bloemen bij *Zelkova* eenslachtig zijn en bij *Ulmus* tweeslachtig. Verder heeft *Zelkova* boonvormige steenvruchten en *Ulmus* heeft de bekende dubbeltjes, een nootvruchtje in een ronde vruchtvlugel. *Zelkova* vraagt een humeuze, vochtige en voedingsrijke standplaats. In Nederland wordt een aantal cv's gekweekt. De belangrijkste zijn:

Zelkova serrata 'Flekova'

Deze cv is beter bekend onder zijn handelsnaam GREEN VASE.

Deze makker is een Amerikaanse selectie uit 1983, die in cultuur ca. 15-18 meter hoog en dan ca. 12 meter breed wordt, met een breed vaasvormige, tot op oudere leeftijd een wat ovaalronde kroon. De boom heeft sterk opgaande takken, waardoor

Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* – het plantenrijk – behoort het geslacht *Zelkova* tot de orde van de *Urticales* en daarbinnen tot de familie van de *Ulmaceae*, de iepachtigen. Andere, bekendere geslachten binnen deze grote familie zijn o.a. *Ulmus*, *Celtis* en *Planera*. Het geslacht *Zelkova* kent zes soorten, waarvan een in Europa, op het eiland Sicilië; de andere soorten komen voor vanaf de Kaukasus tot in China, Korea en Japan.

Auteur: J.P. Mauritz VRT

hij wat smaller blijft dan de soort en beter te benutten is als straat- en laanboom in bredere profielen. Verder zijn de morfologische kenmerken en andere eigenschappen als van de soort.

Zelkova serrata 'Village Green'

Ook weer een Amerikaanse selectie die aanvankelijk sneller groeit dan de soort, maar later in groeisnelheid afneemt. De kroon van 'Village Green' blijft dan ook lager en smaller dan die van de soort. De boom wordt ca. 10 tot 12 meter hoog, bij een breedte van 5 tot 6 meter.

'Village Green' is net als alle andere *serrata*'s ongevoelig voor iepenziekte. Vanwege de langzamere groei en smallere kroon is deze cultivar beter dan de soort geschikt voor lanen en straten, ook de wat smallere en kleine profielen.

Jan P. Mauritz VRT

Be social

Scan of ga naar:

www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5305